

tilstræbte en samlet og systematisk Ordning af de internationale Fredsbestræbelser, kunde heller ikke føres ud i Livet.

Under disse Omstændigheder var den videre Udvikling overladt de enkelte Staters Initiativ, og dette har allerede i den forløbne Tid ført til en Række bemærkelsesværdige Resultater, der ved deres Forskelligartethed og de nye Tanker, som har faaet Udtryk deri, aabner vide Perspektiver. Der kan naturligvis her ikke være Tale om at give en Fremstilling af denne Udvikling i dens Enkeltheder, men alene om visse Hovedpunkter deri. Idet man fastholder Forbundspagtens Sondring mellem juridiske og politiske Stridigheder, søger man for de førstnævntes Vedkommende at fastslaa en virkelig Forpligtelse til at lade dem afgøre ad Rettens Vej. Med Hensyn til de politiske Stridigheder tilstræbes en Ordning, hvorefter der ikke alene skabes Organer til Behandling af alle saadanne Stridigheder, men man søger desuden at udfylde de Huller, som efter Forbundspagtens System endnu staar aabne, saaledes at en fredelig Løsning i alle Tilfælde kan sikres. For saa vidt angaar Medlemmer af Folkenes Forbund, støtter hele Ordningen sig derhos i sidste Instans til Pagtens Grundregler og de der hjemlede internationale Tvangsmidler.

Jeg vil tillade mig at fremhæve enkelte Eksempler til Belysning af disse Nydannelsers Mangeartethed og Udviklingsmuligheder. Først vil jeg nævne de af Danmark med Finland, Norge og Sverige under 27. Juni 1924 afsluttede Forligsnævnskonventioner. Her drejer det sig foreløbig kun om en Efterkommelse af Forbundsforamlingens Henstilling fra 1922. Alle Stridigheder, der ikke skal afgøres ved Retskendelse, forelægges et Forligsnævn, bestaaende af 5 Medlemmer. Hver af Parterne vælger 2 af disse, hvoraf kun den ene blandt Statens egne Undersaatter. Det 5te Medlem, som tillige er Opmand, vælges af Parterne i Forening og skal være af anden Nationalitet end Nævnets øvrige Medlemmer. En tilsvarende Traktat har Danmark under 6. Juni 1924 afsluttet med Svejts. Traktaten indeholder den Nydanelse, at hver af Parterne kun udnævner 1 Medlem, medens de 3 andre Medlemmer udpeges i Forening, saaledes at der er en Majoritet til Stede, som paa Forhaand har begge Parters Tillid.

Langt mere omfattende Traktater har Svejts allerede afsluttet med andre Lande. I Traktaten med Italien af 20. September 1924 forpligter Parterne sig til at under-

kaste alle Stridigheder en Forligsbehandling og i paakommende Tilfælde en retlig Behandling. Nævnets Sammensætning er som i den dansk-svejtsiske Konvention. Selv om Striden ikke er af rent juridisk Art, skal den i sidste Instans dog afgøres af den internationale Domstol i Haag, der i saa Fald skal afgøre den efter Ret og Billighed. Her foreligger altsaa en Overenskomst mellem et lille Land og en Stormagt, der er dets Nabo, og som gaar langt videre end Forbundspagten i Henseende til at forpligte Parterne til en fredelig Afgørelse af alle opstaaende Stridigheder. Da begge Stater er Medlemmer af Folkenes Forbund, støtter Ordningen sig desuden paa de i Pagten foreskrevne Tvangsmidler.

Ikke mindre vidtgaaende er Svejts' Traktat med Frankrig af 6. April 1925. Ogsaa her bliver alle Stridigheder først at forelægge for et Forligsnævn, der er nedsat af Parterne. Kommer et Forlig ikke i Stand, bliver de egentlige juridiske Sager, der omhandles i den faste Domstols Statut Artikel 36, at afgøre ad denne Domstol, medens andre Stridigheder skal forelægges til Afgørelse for den ældre Voldgiftsret, der er omhandlet i Haagerkonventionen af 18. Oktober 1907. Altsaa, ligeledes en Traktat med en Stormagt, hvorved Parterne forpligter sig til en fredelig Løsning af alle opstaaede Stridigheder uden nogen Undtagelse. Ogsaa med en Række andre Lande har Svejts i den nyeste Tid sluttet lignende Traktater, hvorved f. Eks. den med Ungarn af 18. Juni 1924 indeholder den interessante Regel, at Forligsbehandlingen finder Sted for en enkelt Person, der vælges af Parterne i Forening eller, hvis disse ikke indenfor 3 Maaneder kan blive enige, af Dronningen af Holland.

Af største Betydning er det, at ogsaa Tyskland, skønt det hidtil ikke har været Medlem af Folkenes Forbund, i den senere Tid har bestræbt sig for at skabe et Traktatsystem, der bygger over lignende Grundsatninger. Den første af disse Traktater blev afsluttet med Svejts allerede saa tidlig som den 3. December 1921. Denne Traktat tilvejebringer i Virkeligheden mellem de to Lande en Retsordning, der ganske ligner Forbundspagtens, dog uden dennes Tvangsmidler. Juridiske Tvistigheder skal afgøres ved Voldgift. Ganske vist findes her endnu en Antydning af de fra ældre Voldgiftstraktater fra Tiden før Verdenskrigen kendte Undtagelser. Drejer det sig nemlig om Spørgsmaal, der angaar en af Parternes Uafhængighed, dets Landomraades Ukrænkelighed eller andre højeste